

INHOUD

Corona-creativiteit	1
Colofon en praktische informatie	2
In memoriam Gilbert Theys (1933-2020)	3
Een 'koppen'-wandeling door Leuven	4
Uitgelicht: Foto in de kijker	8

Dyonisuskop boven de inkomstdeur van de Vaartstraat 35

Blijf via onze website www.salsa-archief.be op de hoogte van alle activiteiten van SALSA! en volg het laatste nieuws over het stadsarchief via de facebookpagina www.facebook.com/stadsarchiefleuven

SALSA! vzw

Samen Actief voor het Leuvens StadsArchief
SALSA! Nieuwsbrief is een driemaandelijks nieuwsbrief, uitgegeven door SALSA! vzw, de Vriendenkring van het Leuvens Stadsarchief. Het abonnement is inbegrepen in de lidmaatschapsbijdrage voor de vzw.

Corona-creativiteit

Beste Salsa-leden,

We hopen dat ieder van jullie, alsook jullie familie en vrienden, het goed stellen. Het is ondertussen al een half jaar geleden sinds COVID-19 ons land bereikte en ons familiale, sociale, culturele en economische leven ontwrichtte. Voor veel organisaties is het een uitdaging om in deze gezondheids crisis publieksgericht te werken, en we grijpen langs deze weg dan ook graag de kans aan om het personeel van het stadsarchief een pluim te geven voor de dienstverlening van de afgelopen maanden. Tijdens de *lockdown* was het archief in opdracht van het stadsbestuur gesloten voor publiek, maar werden vragen van bezoekers nog steeds efficiënt en snel afgehandeld per mail. Naast telewerk zette het stadsarchief in op permanentie, zodat er steeds een personeelslid in het archief aanwezig was om opzoekingen te verrichten.

Momenteel is het stadsarchief nog steeds slechts gedeeltelijk geopend: enkel na afspraak en enkel voor bezoekers die stukken wensen te raadplegen in het kader van officiële opleidingen of wettelijke activiteiten. Op de website www.leuven.be/stadsarchief kunnen jullie de meest recente informatie terugvinden over de maatregelen tegen COVID-19 die van toepassing zijn. Met andere vragen kunnen jullie steeds terecht op het mailadres van het archief: archief@leuven.be. Het stadsarchief, de erfgoedcel en 30CC hebben de afgelopen maanden overigens niet stilgezeten. De gezondheids crisis dwingt actoren in het veld om na te denken over hoe cultuur en erfgoed op een andere, coronaveilige manier beleefd kan worden. Dit leidde deze zomer al tot enkele creatieve initiatieven die dit najaar hopelijk navolging krijgen.

Zo nam cartoonist Bart Schoofs begin augustus in het kader van de *Anderhalvemetersessies* van de stad de ramen van de bibliotheek en het archief aan de binnenkoer onder handen. Zijn grappige raamtekeningen refereren aan de collecties en werking van het archief en de bibliotheek en zijn meer dan de moeite waard om eens langs te lopen. Bronnen uit het stadsarchief signaleerden ons dat ze al mensen hebben horen schaterlachen, het is dus zeker een aanrader! Op 28 augustus ging op diezelfde binnenkoer de voorstelling *Spreek recht-uit!* door van improvisatietheaterhuis *Inspinazie*. Met verhalen uit de schepenbankregisters als inspiratiebron daagden zij het publiek uit om – net als de schepenen destijds – recht te spreken over enkele nagespeelde casussen.

Deze zomer kreeg het stadsarchief ook weer versterking van enkele jobstudenten. In juli, augustus en september vulden Florian, Valerie en Hanne niet enkel gegevens aan in de toponiemen databank, ze inventariseerden eveneens officiële aankondigingen die de stad Leuven afficheerde tussen 1830 en 1970. Daarbij kwamen al enkele pareltjes aan het licht, zoals een affiche die de opening van het nieuwe station op 7 september 1879 aankondigde en verschillende affiches van de *Academie des Beaux Arts/Akademie voor Fraaie Kunsten*. De aankondigingen hebben een erg diverse thematiek, gaande van kermessen, avondklokken en mestverkoop tot aankondigingen met betrekking tot het koningshuis, en bieden daardoor – aldus de

jobstudenten – 'een mooie inblik in het dagelijkse leven in Leuven'.

Ondertussen worden er in het stadsarchief voorzichtige plannen gemaakt voor het najaar. De **tentoonstelling over Leuvense almanakken** die normaalgezien geopend zou worden op Erfgoeddag zal nu (onder voorbehoud) van start gaan tijdens het vierdaagse kunstenfestival **Rode Hond begin november**. Ook de aansluitende **gezinsworkshop Druk jouw almanak** zou in die periode doorgaan. Voor meer informatie over het programma van **Rode Hond** kunt u vanaf eind september terecht op de website www.rodehond.be.

De gezondheids crisis leidde ook tot nieuwe creativiteit bij Salsa. Redactielid Gilbert Huybens daagt u verder in deze nieuwsbrief uit om 'uit uw kot te komen' en Leuven op een andere, coronaveilige manier te ontdekken. In zijn bijdrage, geïllustreerd met prachtige foto's van Luk Bastiaens, vraagt hij uw aandacht voor de 'kopjes' die in verschillende Leuvense gevels verwerkt werden: mannen- en vrouwenhoofden en engelen- en saterkoppen. Voortaan kunt u in de Leuvense straten dus niet enkel op 'berenjacht', maar ook op 'koppenjacht'!

Zorg goed voor jezelf en voor elkaar, en hopelijk tot weldra.

Michel De Witte & Valerie Vrancken,
Voorzitter en bestuurslid Salsa! vzw

COLOFON

Redactie | Gilbert Huybens, Gustaaf Janssens,
Valerie Vrancken (eindredactie)
Redactieadres | Stadsarchief Leuven
Verantwoordelijke uitgever | Michel De Witte,
Papenstraat 21, 3350 Neerlinter

Beeldmateriaal | Stadsarchief Leuven, Luk
Bastiaens, Marika Ceunen, familie Theys
Druk | Drukkerij De Bie, Duffel
Vormgeving | Atelier A - www.atelierannelies.be

PRAKTISCHE INFORMATIE SALSA! VZW

website | www.salsa-archief.be
e-mail | salsaarchief@gmail.com
adres | Stadsarchief Leuven
Rijschoolstraat 4/001, 3000 Leuven
Bestuursleden | Jules Audiens, Fernand Bertrand,
Jaak Brepoels, Michel De Witte (voorzitter en
penningmeester), Koen Dobbelaere, Hendrik
Ollivier (secretaris), Carine Vanderwegen, Valerie
Vrancken
Erevoorzitter | Gustaaf Janssens

Lid worden? U kan lid worden van SALSA! vzw door
overschrijving van €20 (voor gewone leden) of €40
(voor steunende leden) op volgend rekeningnr.:
IBAN BE93 068-2420772-67. Dit lidgeld omvat de
driemaandelijks nieuwsbrief, mogelijkheid tot
aankopen van de eigen publicaties met korting
en gratis toegang tot de activiteiten van de
vriendenkring.

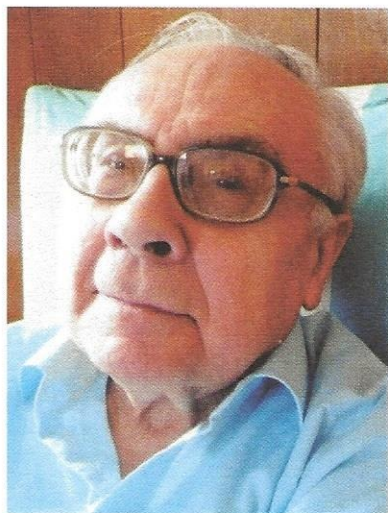
Stadsarchief Leuven
Rijschoolstraat 4/001, 3000 Leuven
Tel. 016/27 42 22
archief@leuven.be

Vanwege COVID-19 is de leeszaal beperkt geopend.
Enkel voor noodzakelijke opzoeken in het kader
van wettelijke activiteiten of officiële opleidingen
zijn bezoekers na afspraak (min. 3 werkdagen op
voorhand te maken per mail) welkom.

ISSN: 2593-6212

In memoriam Gilbert Theys (1933-2020)

Onlangs bereikte ons het droeve bericht dat de heer Gilbert Theys (°1933) op 23 mei omringd door de goede zorgen van zijn vrouw en familie thuis overleden is. Hij was gedurende decennia een trouwe bezoeker van het stadsarchief en een stille, maar toegewijde en nauwgezette vors-er. Een gesprek met Gilbert was altijd minzaam van toon en had vaak een filosofische diepgang, terwijl hij

ook de kunst beheerste om met milde woorden zijn mening over te brengen. We zullen zijn stille, attentvolle aanwezigheid in de leeszaal missen.

Gilbert was een rasechte Leuvenaar. Na zijn humaniora aan het Drievuldigheidscollege, studeerde hij Germaanse Filologie aan de KU Leuven en de Rijksuniversiteit Gent. Zijn licentiaatsverhandeling (1960) handelde over de "Verhouding Zuid-Nederlands – Algemeen Nederlands in de woordenschat", een onderwerp dat in de jaren 1960 een grote maatschappelijke relevantie had. In het woelige onderwijsjaar 1968 kreeg de professionele loopbaan van Gilbert haar definitieve beslag: hij werd leraar Nederlands in 'zijn' Leuven Atheneum, toen nog gehuisvest in het Hogenheuvelcollege in de Naamsestraat.

Na zijn studies trouwde Gilbert met Sophie Rutten, die Nederlands doceerde aan het Paridaens-Instituut. Het echtpaar vestigde zich in de Regastraat en werd gezegend met drie dochters en een zoon. Vele generaties jonge Leuvenaars leerden in de lessen van 'de mol' – zoals Theys' bijnaam in het Atheneum klonk – niet alleen het nut van een verzorgde moedertaal, maar ook de kracht van een heldere argumentatie en de intellectuele waarde van een goed debat. Hij was een pleitbezorger van didactische vernieuwing en keek daarbij ook graag over de grens naar de onderwijsontwikkelingen in Nederland.

Gaandeweg werd Gilbert ook gebeten door de microbe van het historisch onderzoek. Dat resulteerde in 1982 in een eerste publicatie over de locatie waar het Atheneum sinds 1836 was ondergebracht: 'Leuven: het college van de Hoge Heuvel, nu Koninklijk Atheneum, vroeger huis Van 't Sestich'. Deze Leuvense locatie zou hem blijven intrigeren en aanzetten tot verder speurwerk. Hij werd lid van *Studium Generale*, de werk- en contactgroep voor universiteitsgeschiedenis in de Lage Landen. In een tijdspanne van acht jaar resulteerde zijn historisch onderzoek in nog vijf andere boeken en bijdragen over het Van 't Sestichhuis, het College van de Hoge Heuvel en hun vroegere eigenaars of bewoners: *Van Van 't Sestichhuis tot College van de Hoge Heuvel 1633-1683* (1988); *De familie Van 't Sestich en haar huis aan de Naamse straat in Leuven* (1992); *De families Vande Ven en Van Tilborch, zeventiende-eeuwse bewoners van het Van 't Sestichhuis in Leuven* (1993); *Jan Jacques vande Ven,*

heer van Lathuy en burggraaf van Leuven, 1671-1722 (1994) en *Het Leuvense Collegium Alticollense voor de Cleresie verloren* (1723-1756) (1996).

Naar aanleiding van een straatfeest dat eind augustus 1996 georganiseerd werd, schreef het lerarenechtpaar Theys-Rutten samen een kleine brochure over de geschiedenis van de Regastraat: *H. J. Rega: de geschiedenis van een straat*. Daarnaast publiceerde Gilbert ook enkele bijdragen in *Leuven Historisch*, de nieuwsbrief van het Leuven Historisch Genootschap.

Het hoeft dus geenszins te verwonderen dat Gilbert gedurende lange tijd kind aan huis was in het stadsarchief. Geduldig, toegewijd en accuraat kwam hij er in alle bescheidenheid en rust zoeken naar de feiten en inzichten die voor hem stukjes verleden van zijn stad opnieuw kenbaar en begrijpelijk konden maken. Slechtiendheid ten gevolge van een oogaandoening maakte het hem niet makkelijk om te lezen. De loep was zijn noodzakelijke bondgenoot. Maar in de ongedwongen rust van de leeszaal kon hij zijn hart ophalen en zijn intellectuele geest scherp houden. Van bij de start van het ontsluitingsproject van de Leuvense schepenbankregisters was hij een vurige pleitbezorger voor deze enorme onderneming. Vooral de vroege Latijnse schepenakten konden op zijn historische én taalkundige belangstelling rekenen. Zo ondernam hij zelfs een poging om een Latijnse grammatica op te stellen om deze akten vlotter raadpleegbaar te maken voor wie hun inhoud wou doorgronden.

Gilbert kon de voorbije jaren nog maar heel sporadisch en met assistentie van zijn vrouw naar het stadsarchief komen. Nu we weten dat hij nooit meer bescheiden en onopvallend in de leeszaal zal zitten, missen we hem nog meer. Onze gedachten van medeleven en steun gaan uit naar zijn echtgenote, Sophie Rutten en naar hun kinderen en kleinkinderen. Zij hebben vele redenen om trots te zijn op de gedreven, oprechte en bedachtzame Leuvenaar die hun (groot)vader geweest is.

Een 'koppen'-wandeling door Leuven

In dierbare herinnering aan mevrouw Maria Gilleir (Antwerpen, 1926 - Leuven, 2020)

Talrijke huizen die na de Eerste Wereldoorlog in Leuven werden herbouwd, vertonen kunstige trap-, klok- of lijstgevels, vaak in een neorenaissance, neoclassicistische of eclectische stijl. Conform de regelgeving met betrekking tot de wederopbouwarchitectuur werd voornamelijk baksteen en natuursteen gebruikt. De esthetische gevelafwerking gebeurde meestal in onderling overleg tussen de bouwheer en de bouwmeester.

In vele gevels prijkt naast de bekende gedenksteen 1914-1918 ook weleens het jaartal van de wederopbouw, een oude huisnaam en soms de naam van de architect. In verband met de gedenksteen schreef het stadsbestuur dat die vervaardigd was *om aan de komende geslachten de gewichtigheid te toonen der stelselmatige vernieling onzer arme Stad door de Duitsers, zonder eene enkele reden en zonder de minste uitdaging vanwege onze bevolking. Het plaatsen dezer plaat op de uit de puinen verrezen gebouwen moet aanzien worden als eenen plicht tegenover het nageslacht opdat het nooit vergete wat de Stad Leuven geleden heeft door de wreedheid vanden vyand* [bouwdossier: Rosseel, 1916, zie TS21].

BGL | BONDGENOTENLAAN (30 koppen)

21: hoofden van zeven (van de negen) muzen boven de raampartijen van de *Stadsschouwburg* [1863: Edouard Lavergne en beeldhouwer Gérard Vander Linden (1830-1911)].

43: kop boven de poort naast parfumerie *Ici Paris XL* [1920: Georges Decock].

54: drie verschillende hoofden onder de balkons van het voormalige bankgebouw *Crédit Anverso* [1922: Emile Goethals].

63 / hoek Pierre Joseph Van Benedenstraat: saterkop aan kledingzaak *Massimo Dutti* [1921: Lucien Spéder en Joseph Vanderveken]. In de geveltop, boven het balkon met zittende arend, twee manshoofden met de jaartallen 1914 en 1921.

86 / hoek Leopold I-straat: elf vrouwenhoofden op de bovenramen van een gesloten handelspand [1921: Georges Decock].

Bij een aantal elegante herenhuizen van de Leuvense architecten Georges Decock en Georges Sterckx, valt meteen een weelderige geveldecoratie op met fraaie balkons en smeedijzeren borstweringen, geornamenteerde deur- en vensteromlijstingen, die laatste vaak gescheiden door ranke muurpijlers (pilasters) met Ionische of Korinthische kapitelen, sierlijke guirlandes en friezen met florale motieven.

Veel van die versieringen komen aan bod in de *Inventaris.onroerenderfgoed.be*, met verwijzing naar de bouwdossiers in het Stadsarchief. Maar niet alle gevelornamenten zijn in die *Inventaris* opgenomen: zo ontbreken de in de gevels ingemetselde en vaak mooi gestileerde mannen- en vrouwenhoofden en engelen- en saterkoppen. Ze bleven tot dusver onderbelicht. Vandaar in deze bijdrage een eerste kennismaking met een 150-tal 'kop-stukken' in de Bondgenotenlaan, de Tiensestraat, de Vaartstraat, op het Ladeuzeplein en enkele aanpalende straten met bouwjaar van het huis en de naam van de architect.

94: kop onder het balkon van een dampwinkel [1922: Georges Sterckx].

97: kop onder het balkon van kledingzaak *Linea Raffaelli* [1920: Alphonse Vanden Eynde].

107 / hoek Louis Melsenstraat: twee hoofden onder het eerste balkon van *Beobank* [1922: Alphonse Boelens].

140: kop boven de toegangsdeur van *Delen private bank* [1920: Alphonse Stevens].

BGL 43 – met naam van architect Decock

GECITEERDE ARCHITECTEN

BOELEN, Alphonse (Leuven, 02-04-1877 – Oostende, 04-08-1936): **BGL 107**

DECOCK, Georges (Leuven, 28-07-1872 – Leuven, 15-06-1939): **BGL 43 & 86, BRS 8, DS 61, ZS 12**

DEVOS, Albert (Leuven, 03-04-1872 – Tienen, 27-10-1959): **PS 12**

DEVOS, Oscar (Leuven, 27-10-1874 – Leuven, 04-03-1928): **TS 37**

DEWYS, Charles (Sint-Gillis, 18-01-1886 – Sint-Gillis, na 1969): **DS 47, OM 45**

FRANCOTTE, Oscar (Chênée, 30-06-1857 – Ukkel 09-01-1935): **FSP 5**

GOEMANS, Constantin (Leuven, 29-10-1874 – Leuven, 21-08-1935): **OM 17**

GOETHALS, Emile (Aalst, 22-11-1886 – Heverlee, 30-11-1951): **BGL 54**

GOVAERTS, Léon (Sint-Joost-ten-Node, 05-04-1860 – Sint-Gillis, 30-12-1930): **GM 10 & 13**

LAVERGNE, Edouard (Brussel, 16-04-1815 – Brussel, 11-08-1878): **BGL 21**

LENERTZ, Vincent (Echternach, 22-04-1864 – Leuven, 26-08-1914): **NS 100**

ROSSEELS, Vital (Leuven, 12-02-1884 – Jette, 18-10-1955): **TS 21**

SPÉDER, Lucien (Pepinster, 17-08-1887 – Sint-Gillis, 09-10-1955): **BGL 63, LVS 26 & 43, OM 32**

STERCKX, Georges (Leuven, 09-03-1883 – Rennes, 08-06-1940): **BGL 94, KS 12, MLP 26 & 32**

STEVENS, Alphonse (Leuven, 16-02-1866 – Leuven, 1944): **BGL 140, VDS 4**

VANDENDALE, Joannes Baptista (Leuven, 09-09-1717 – Leuven, 30-01-1795): **VS 30-32**

VANDEN EYNDE, Alphonse (Leuven, 08-04-1884 – Heverlee, 20-10-1951): **BGL 97 & 133**

VANDEPUT, François (Leuven, 28-01-1865 – Leuven, 26-12-1931): **MLP 6**

VANDERVEKEN, Joseph (La Louvière, 08-12-1876 – Elsene, 19-05-1940): **BGL 63, LVS 26 & 43, TS 32**

VERHEYDEN, Jacques (Leuven, 02-12-1746 – Leuven, 09-02-1818): **VS 57 & 59**

WARREN, Whitney (New York, 29-01-1864 – New York, 24-01-1943): **MLP 21**

Met dank aan Hubert Bovens voor de biografische gegevens.

BRS | BRUSSELSESTRAAT (2 koppen)

8: twee engelenkoppen boven de hoogste ramen van kledingzaak *Queens* [1921: Georges Decock].

DS | DIESTSESTRAAT (2 koppen)

47: kop boven het middenraam van kledingwinkel *Steps* [1920: Charles Dewys].

61: kop in de topgevel van telefoniezaak *Orange* [1921: Georges Decock].

FSP | FERDINAND SMOLDERSPLEIN (12 koppen)

5: zeven sater- en vijf Egyptische vrouwenkoppen in de top van de bovenste ramen van het *Gerechtshof*: vier aan de zijde van het Margarethaplein, drie aan de zijde van het Smoldersplein tegenover het *Kruidvat*, en vijf in de Vaartstraat [1930: Oscar Francotte met beeldhouwwerk van Frans Huygelen (1878-1940), Égide Rombaux (1865-1942) en Léandre Grandmoulin (1873-1957)].

GM | GROTE MARKT (8 koppen)

13: acht saterkoppen onder de vensterramen van *Brasserie Gambrinus* [1932: Léon Govaerts].

KS | KORTESTRAAT (2 koppen)

12: een mans- en vrouwenhoofd op de linker en rechter pilaster boven het eethuis *Ali-Baba* [1921: Georges Sterckx].

LVS | LEOPOLD VANDERKELENSTRAAT (2 koppen)

26: kop onder het balkon van het eethuis naast chocoladewinkel *Putzeys* [1921: Lucien Spéder en Joseph Vanderveken].

43: saterkop boven de vitrine van de winkel *Think Chocolate* [1922: Lucien Spéder en Joseph Vanderveken].

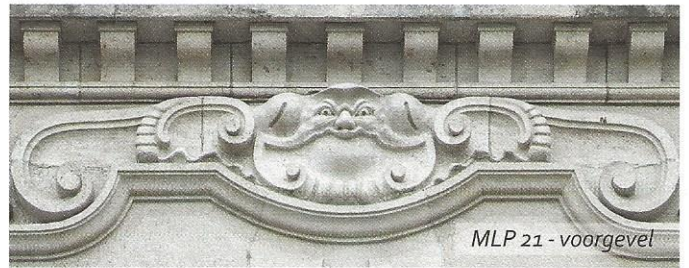
MLP | MONSIEUR LADEUZEPLEIN (13 koppen)

6: een mans- en twee vrouwenhoofden onder het balkon van *Tempo-team* [1920: Frans Vandeput].

21: drie manshoofdjes in de voorgevel van de *Universiteitsbibliotheek*; twee grote manshoofden met brede snor in de zijgevels kant Herbert Hooverplein en Arendstraat; engelen- en saterkop in de zijgevel kant Herbert Hooverplein/ Blijde-Inkomststraat [1928: Whitney Warren].

26: twee dezelfde saterkoppen in de kroonlijst van een privé-woning [1921: Georges Sterckx].

32: drie meisjeskoppen boven de toegangsdeur, onder het balkon en boven het hoogste vensterraam van het Italiaanse restaurant *Il Peperoncino* [1923: Georges Sterckx].

NS | NAAMSESTRAAT (21 koppen)

21: engelenkopje in de cartouche boven de toegangspoort van de *Universiteitshal*. Aan de zijkant van het gebouw in de Krakenstraat drie 15de-eeuwse gesculpteerde hoofdjes aan weerszijden van de poorten.

57: zestien engelenkopjes waarvan veertien op de pilasters in de voorgevel van de *Sint-Michielskerk* en twee op de voordeur [17de eeuw].

100 / hoek Karmelietenberg: indianenhoofd van het voormalige *Amerikaans College* met het onderschrift: *EX PLURIBUS UNUM* [= een uit de velen][1905: Vincent Lenertz].

OM | OUDE MARKT (2 koppen)

17 / hoek Krakenstraat: kopje in een cartouche met de huisnaam *De koperen kandelaar* van de zelfbedieningszaak *The Wall* [1922: Constantin Goemans].

45 / hoek Drie-Engelenberg: kop in de geveltop van café *Den Brosser* [1921: Charles Dewys]

PS | PARIJSSTRAAT (1 kop)

12: kop boven het hoogste raam van het eethuis *Greenway* [1920: Albert Devos].

TS | TIENSESTRAAT (15 koppen)

21: meisjeshoofd in de topgevel van het Mexicaanse eethuis *La Cucaracha* [1916: Vital Rosseels].

32: drie engelenkoppen, twee boven de toegangsdeur en een boven het tweede vensterraam; twee manshoofden, boven het eerste vensterraam in de topgevel van het restaurant *Troubadour*; saterkop boven de toegangsdeur in de Munstraat 27 [1921: Lucien Spéder en Joseph Vanderveken].

37: manshoofd in de topgevel van de zaak *Fotografie Ōogenblik* [1919: Oscar Devos].

109: twee dezelfde kopjes, links en rechts van de empire-deuromlijsting van het eethuis *Bar Afrique* [19de eeuw: architect onbekend].

130: twee mans- en drie vrouwenhoofden boven de raamomlijstingen van een witte pleistergevel die bij een recente verbouwing overleefd is gebleven [1870: architect onbekend].

VS | VAARTSTRAAT (44 hoofden)

30-32: vijftientig hoofden waarvan één manshoofd boven de toegangspoort, twaalf manshoofden op de bovenste ramen en twaalf vrouwenhoofden op de onderste ramen van het voormalige *Mylius-* of *Luxemburgcollege* [1755-1767: Joannes Baptista Vandendale].

35: Dyonisuskop boven de toegangsdeur van het voormalige wijnhuis *Boon-Hecking* [tweede helft 17de eeuw].

57: twaalf Egyptische vrouwenkoppen langs weerszijden van de ramen en de grote inrijpoort van een privé-huis [begin 19de eeuw: Jacques Verheyden].

59: zes Egyptische vrouwenkoppen langs weerszijden van de ramen van een notarissenkantoor [begin 19de eeuw: Jacques Verheyden].

VDS | VITAL DECOSTERSTRAAT (2 koppen)

4: twee saterkoppen boven de winkel deur van kledingzaak *Carissima* [1922: Alphonse Stevens].

ZS | ZEELSTRAAT (4 koppen)

12: vier saterkoppen boven de vitrine van een frituur [1920: Georges Decock].

Uitgelicht: Foto in de kijker

Gustaaf Janssens

Onderstaande niet gedateerde foto uit de iconografische verzameling van het Leuvense Stadsarchief toont het monumentale pand "In Zeelandt" gelegen aan het einde van de Vaartstraat (vandaag huisnummer 167), net vóór het bruggetje over de Dijle.

Vooraan staan zes mannen bij een zwaar toestel, wellicht een machine waarmee metalen platen gesneden worden. De man in het midden, achter het toestel, zou de bedrijfsleider kunnen zijn. Op straat staat een kar met paard. Daarachter is een handkar ("stootkar") te zien. Tegen de gevel staan metalen kaders of ramen. Op de stoep liggen ijzeren of stalen balken. De naam van de zaak ("Paul Ectors & C") is boven de ramen van het gelijkvloers aangebracht. Verder staat er "Quincailleries" (ijzerwaren). Tussen de ramen op de eerste verdieping en ook hoger is aangegeven wat er allemaal te koop is: "Tôles" (plaatijzer), "Articles de Ménage" (huishoudartikelen), "gros détail" (in het groot en in het klein), "Fer Blanc" (blik), "Zinc" (zink), "Poêles à continue" (kamerkachels), "cordes câbles" (koorden en kabels). De andere opschriften zijn niet leesbaar. Helemaal bovenaan, tussen de eerste en de tweede verdieping, staat "Poutrelles" (balken), "Fers" (ijzer), "Fontes" (gietijzer) en "Acier" (staal). De opschriften zijn in het Frans, maar in het *Journal des Petites Affiches* van 10 mei 1914 adverteert Paul Ectors wel in het Nederlands voor prikkeldraad en afsluitdraad.

Een grote poort met boog geeft toegang tot een achterliggend magazijn en werkhuis. Op een niet gedateerde foto (eind jaren 1940?) in Alphonse Meulemans, *Huizen en straten van het Oude Leuven* (Leuven, 2004, p. 454 - met historische informatie over "In Zeelandt"), heeft de poort geen boog meer. Boven de ingangsdeur staat "In Zeelandt 1780" in steen gebeiteld, maar die inscriptie is op de foto niet leesbaar. Verder zijn er twee ramen, een deur en nog een raam. De deur, die vandaag niet meer bestaat, kwam er in 1842 in de plaats van een raam. Nu is ze, net zoals de grote poort, vervangen door een raam. Uit de zolderverdieping steken vier dakkapellen.

Ook die zijn er nu niet meer. Op de foto die Meulemans afdruckte, zijn ze ook al verdwenen.

In 1489 stond volgens Meulemans op deze plek brouwerij "Zeellant". Later, vanaf de 17de eeuw verdween de brouwerij en in 1780 werd het huidige gebouw opgetrokken. Iets vóór 1914 vestigde Ectors er zijn ijzerwarenbedrijf. Na de Tweede Wereldoorlog heette het bedrijf "Oud huis Ectors". Vanaf 1961 tot het einde van de jaren 1970 baatte 'METALEuven' er de bekende ijzerwareenzaak uit totdat het bedrijf de Vaartstraat verliet en zich aan de Aarschotsesteenweg (Wilsele) langs de Vaart vestigde.

"In Zeelandt" overleefde de twee wereldoorlogen, werd gelukkig niet gesloopt en is nog niet zo lang gelden gerestaureerd. Nu zijn er een immobiënkantoor en een verzekeringsmaatschappij in gevestigd.

